

T.C.
İstanbul Aydın Üniversitesi

KÜNYE:

T.C. İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

Dr. Mustafa AYDIN

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet
Başkanı

Prof. Dr. Yadiğar İZMİRLİ

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ömer ÖZYILMAZ

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektör Yardımcısı
İstanbul Aydın Üniversitesi Araştırma Merkezleri
Koordinatörü

Prof. Dr. Mehmet Fatih ALTAN

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Müdürü

Doç. Dr. Müberra Eser AYDEMİR

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Müdür Yardımcısı

Serhat YILMAZ

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Proje Koordinasyon Uzmanı

**Afet Eğitim Uygulama
ve Araştırma Merkezi
Aylık e - Bülten**

Eylül 2018

Sayı: 15

Yayına Hazırlayan
Serhat YILMAZ

Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik Çalışmaları Başladı

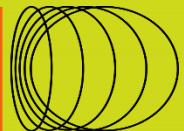
İstanbul Aydın Üniversitesi Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (KURSAM), Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (AFAM), Enerji Politikaları ve Piyasaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (EPPAM) ve İAÜ İletişim Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilgiler Fakültesi, işbirliğinde 2018 – 2019 eğitim dönemi içerisinde gerçekleştirilecek çalışma dizisi bir bütün oluşturacak şekilde 4 aşama olarak kurgulanmıştır.

Çalışmanın 1. aşaması olan İş Dünyası ve Akademik Açından Kurumsal Yönetim Uygulamaları Konferansı 19 Ekim 2018 tarihinde gerçekleştirilecektir. Üniversitemizin Florya Yerleşkesi A Blok Konferans Salonunda gerçekleştirilecek konferans ile iş dünyasından ve akademik çevreden uzman isimlerin katılımı ile kurumsal yönetim uygulamaları değerlendirilecektir.

Çalışmanın 1. aşamasını 22 Ocak 2019 tarihinde gerçekleştirilecek olan Sosyal ve Ekonomik Boyutuyla Risk Yönetimi Çalıştayı, 3. aşamasını ise 6 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilecek Enerjide Sürdürülebilirlik ve Çevresel Etkileri Çalıştayı oluşturmaktadır. Çalıştaylara yönelik belirlenen çalışma başlıkları doğrultusunda yine sektörden ve akademik dünyadan uzmanların katılacakları çalıştaylarda elde edilen veriler doğrultusunda sonuç bildirimleri hazırlanacaktır.

Çalışma 18 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilecek Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik Sempozyumu ile 2018 -2019 dönemi içerisindeki son aşamasını tamamlayacaktır. Ulusal düzeyde gerçekleştirilecek sempozyumun bu yılki teması Yönetişimde İnovatif Yaklaşımlar olarak belirlenmiştir.

Konferans, çalıştaylar ve sempozyuma katılmak için <http://surdurulebiliryonetimvekalkinma.aydin.edu.tr/> adresinden güncel bilgi paylaşımlarını takip edebilirsiniz.

Kaynak: <https://www.dha.com.tr/saglikyasam/iklim-degisikligi-ile-mucadeledekarbon-vergisi-gelebilir/haber-1597859>

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/iklim-degisikligi-ile-mucadeledekarbon-vergisi-40950143>

İklim değişikliğine yönelik hazırladığımız yazı birçok medya kuruluşunca yayınlandı

8 Eylül 2018 gerçekleştirilen Rise for Climate “İklim İçin Ses Ver” adlı küresel etkinlik gününde dünyanın farklı yerlerinde gerçekleştirilecek etkinliklere destek amacıyla AFAM olarak Ağustos 2018 sayımızın Afet Yönetimi Yaklaşımlarında Temel Problemler bölümünü iklim değişikliğine ayırdık.

Her geçen gün etkisinin daha fazla hissedildiği küresel iklim değişikliğine yönelik toplumsal farkındalığı artırmak için ve alınabilecek önlemleri tartıştığımız “İklim Değişikliği ile Mücadelede Karbon Vergisi Gelebilir” başlıklı bu sayıda hazırladığımız yazı birçok ulusla ve yerel medya kanallarında haber olarak yer edindi.

Görseller altında yer alan linklere tıklanarak yazının tamamına ulaşılabilir.

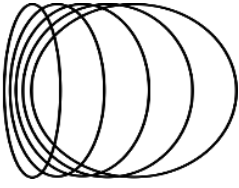

Kaynak: <http://t24.com.tr/haber/iklim-degisikligi-ile-mucadelede-karbon-vergisi-gelebilir,695638>

Kaynak: <https://www.haberler.com/iklim-degisikligi-ile-mucadelede-karbon-vergisi-11215311-haberi/>

Standard Chartered ve HSBC'nin kömürü finanse etmeyecek olması kararına yönelik değerlendirme

Standard Chartered ve HSBC'nin kömürü finanse etmeyecek olması kararını küresel iklim ve ekonomi açısından değerlendirdiğimizde olması günümüz enerji kaynakları açısından önemli bir mesaj taşımaktadır. Daha açık ifade etmek için biraz sorunun temelini inmek ve biraz da tarihsel gelişimine bakmak gerekir.

Günümüz modern diye adlandırdığımız toplumlarının şekillenmesinde iki önemli eşik aşımı karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan birincisi insanları yerleşik yaşama yönlendiren “tarım devrimi” ikincisi ise milyonların bir arada yaşadığı şehirleri oluşturan “sanayi devrimi”dir. Küresel iklim değişikliğine insan etkisi ise toplumsal yaşamda değişikliğe neden olan bu iki eşik aşımı ile başlamaktadır. İnsanlık tarım devrimi ile daha fazla tarımsal alanlar oluşturabilmek için ormanlık alanları tahrip ederken sanayi devrimi ile de buhar makinelerinde ihtiyaç duyulan enerji kaynağı için fosil yakıtları kullanmaya başladılar.

Tarımsal alanları genişletebilmek için tahrip edilen orman ekosistemleri bu tahribatın gerçekleştiği bölgelerde bir yandan doğal olarak oluşan atmosfer gazlarındaki oran, ısı dengesi gibi değişikliklere yol açarken bir yandan da sel, erozyon gibi afet etkilerine neden olmaya başladı. Bu süreçler küresel iklim değişikliğini sanayi devrimi kadar hızlı etkilemediği için çok uzun bir süre ulusal ya da uluslararası herhangi bir gündemin konusu olmadı.

Ancak 16. yüzyılda başlayarak dünyada hızlı bir yayılım gösteren sanayi devrimi iklim sorununun çok daha fazla büyümesine ve böyle devam ederse geleceğin dünyasının nasıl yaşanılmaz bir yer olacağını deneyimlememizi sağladı. Çünkü günümüzde gerçekleştirdiğimiz hemen hemen her faaliyette gerekli olan enerji ihtiyacının çok büyük bir bölümünü kömür ve türevleri ile petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtlardan elde ediyoruz. Fosil yakıtları enerjiye dönüştürürken de atmosferin yoğun bir sera gazına maruz kalmasına, çevre (hava, su, toprak) kirliliğine, aşırı hava olaylarına neden oluyoruz.

Doğaya verdiğimiz tüm bu zararların temelinde her geçen yıl daha fazla kalabalıklaşan kentlerin ve artan nüfusun daha fazla tüketmesini ve bu tüketimi karşılayacak daha fazla üretimin sağlanması yer almaktadır.

1972 Stockholm Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı'ndan beri çözüm önerileri geliştiren ama bir türlü uygulanamayan kararları düşündüğümüzde Standard Chartered ve HSBC'nin aldığı bu karar mihenk taşı olabilir.

Yani finans sektörü ilk defa somut bir adım atarak bu sistemin bu şekilde bir sürdürülebilirliğinin olmadığını anladığını göstermektedir. Her ne kadar diğer fosil yakıtlar için benzer adımların atılmaması hala bir sorun teşkil etse de atılan bu ilk adımın taşıdığı mesaj önemlidir. Tabi burada sanayi devrimi sonrası enerji üretmek için yoğun bir şekilde kullanmaya başladığımız kömürü üç yüz yıl sonra terk etmeye başlıyor olmamız, yani tamamen terk edemediğimiz gibi hala diğer diğer fosil yakıtları yoğun kullanmamız ve yenilenebilir enerji kaynaklarından hala çok düşük düzeyde yararlanmamız geleceğe yönelik kaygılarımızı devam ettirmektedir.

Kömüre finans desteği sağlanmamasında temel nedenler

Yasal bir bağlayıcılık olmadan gönüllü olarak bu kararın alınmasında küresel iklim değişikliğine yönelik kendi duyarlılıkları doğrultusunda ve bu mevcudiyetin devamı konusunda geleceğe yönelik taşıdıkları kaygıları Paris Anlaşmasına atıfta bulunarak bildiren bir açıklamaları var. Öncelikli olarak kömürün seçilmesinde ise halen yaygın olarak enerji üretiminde kullanılması, atmosfere salınan sera gazlarının büyük bir bölümünü oluşturması, petrol için günümüzde böyle bir kararın halen alınamayacak olmasının belirleyici olduğu kanaatindeyim.

Günümüzde kullandığımız fosil yakıt kullanım yoğunluğunun devam etmesi halinde gelecekte çok daha ileri seviyelere ulaşacak olan çevre kirliliği, aşırı hava koşulları, habitatların yok olması, çölleşme, kıtlık ve büyük kitlesel göçler çok farklı bilimsel araştırmalarda öngörülmektedir. Böylesi kaygıların olduğu bir ortamda insanlığın geleceğinin tüm sektörlerin gelecekteki varlığını belirleyecek olması da önemli bir etkidir. Yani sürdürülebilir bir kalkınmanın önündeki engellerin kaldırılması gerekliliğinin bir getirisi bu karar. Sürdürülebilir bir kalkınma için ekonomik, çevresel ve sosyal olmak üzere üç farklı alanda sürdürülebilirliği sağlamak gerekir. Yani yukarıda bahsettiğim gibi kömüre sağlanan finansmandan vazgeçilmesi ise bu üç aşamaya katkı sağlamaktadır.

Diğer bankaların bu karara katılımı

Bu durumun oluşmasında iki önemli unsur belirleyici olacaktır. Birinci olarak kısa vadede çok fazla yaygınlaşmayacak olan bu uygulamanın somut faydaları ortaya çıktıkça diğer finans kaynakları da bu yönelimi benimsemek zorunda kalacaktır.

Daha açık ifade etmek gerekirse insanlığın ortak sorunu için sorumluluk üstlenen bir kurumun itibarına ve imajına sağlayacağı katkılarının haricinde kaynaklarını daha fazla gelecek vaat eden sürdürülebilir sistemlere yatırması önemli ekonomik kazanımlar sağlayacaktır. Standard Chartered yaptığı açıklamada da “alternatif enerji kaynaklarının dinamizmine ve artan satın alınabilirliği”ne yer vermekte. Yani bu kurumlar kömürden finansman desteğini çekerek bu kaynağını yenilenebilir enerji alanına ayırması fosil yakıtlara göre çok daha gelişime açık olan bir pazarda birçok avantaj sağlayacaktır. Bu durumda sağlayacağı somut faydaların görülmesi sektörden daha fazla kurumu benzer çalışmalara teşvik edecektir. İkinci olarak da küresel iklim değişikliğine yönelik kamuoyunda farkındalıkların artmasına sağlayacağı katkılar ile bu alanda duyarlı kurum ve ürünlerin tercihinin getireceği taleplere cevap verme ihtiyacı ile benzer yönelimler gerçekleşecektir. İki unsurda da dikkat edilmesi gereken kısa vadede olmasa da orta ve uzun vadede gerçekleşeceğini belirtiyoruz. Bu sürenin kısalması için tabii diğer belirleyici değişkenleri de harekete geçirmek gerekir. Ülke yönetimleri, özel sektörler, üniversiteler, medya ve bireyler bu değişkenlerden bazılarıdır. Mesela medya iklim değişikliği neden ve sonuçlarına yönelik kamuoyu oluşturmada etkin bir güçtür. Bu alanda yapacağı çalışmalar ile toplumun daha hızlı ve doğru bilgilendirilmesini sağlayabilir.

Türkiye'de bu karar uygulanması

Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik önemli yatırımlar gerçekleştirilmekle birlikte Türkiye gibi hızlı gelişim potansiyeline sahip ülkelerin benzer kararları uygulamada sahip olduğu avantaj ve dezavantajlar bulunmaktadır. Yoğun bir ağır sanayiye sahip olmaması bu alanda yapacağı yeni yatırımlarda çevreye duyarlı teknolojileri tercih edebilme fırsatı olması ve mevcut teknolojisini değiştirecek ekonomik yükümlülükleri bulunmaması avantaj olarak değerlendirilebilir. Ancak ekonomik olarak küresel rekabet ortamına güçlü bir katılım gösteremeyecek olması, gelişimi için gerekli olan enerji ihtiyacı için ağırlığını zengin kömür rezervlerini kullanıma yöneltmesi ve fosil yakıt temelli teknolojileri ekonomik kabul etme ihtimali dezavantaj olarak değerlendirilebilir. Ancak gelecekte bu tür kararların alınmadığı ülkeler önemli sorunlarla karşılaşacaktır. Bu nedenle Türkiye'nin gelecekte bu kararları alacağını yenilenebilir enerji kaynaklarına yaptığı mevcut yatırımlarla görebiliriz.

Serhat YILMAZ

Istanbul Aydın Üniversitesi

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi